

När elden är lös.

Wallensteen, Nanna,

82 A a 263/31

Liss. fol. [Roman]
Bländ. (By P.)
Pj. 263/31

När elden är lös.

Badande i middagssolens sken låg den täcka lilla byn med hus vid hus omgärdade af lummiga trädgårdar, fyllda af doftande rosor, syrénhäckar och fruktträd.

En yster, sydlig vind kom susande från *Viseberg*, en hög furukrönt ås, der enligt folksägen, *Dag den Vise* haft sin borg.

De ljufviga, friska fläktarne skänkte en välbehöflig svalka i middagsstunden.

I breda djupa bugter rann *Ätran*, klar och djup genom byn på sin väg ut till haf. Vid stränderna summo stora klungor af snöhvita och solgula neckrosor nedanför knippen af de vänaste, blåaste förgätmigej.

Kyrktornet glänste hvitt i solbadet, med den djupa brungröna barrskogen till fond.

Midt emot kyrkan, tvärs öfver ån, låg ett högt, skrangligt, rödmåladt trähus med höga skorstenar: en fabrik, på hvars gråglänsande spåntak julisolen glödde och brann.

En gnista blott! — Och gnistan kom.

Ur den höga skorstenen sprutade den blixlikt upp mot den klarblå sommarhimmeln, så kom vinden och gaf den en omild knyck och den föll — föll ned på det glödande spåntaket. En sekund derefter stod det i ljusan låga. En guldröd, svajande eldpelare reste sig högt mot skyn. Vinden blåste på. Flammorna blefvo högre, bredare, en flod af svartgrå, qväfvande rök vältrade sig ur det stora gapande hålet der taket störtat in. Inom kort var det hela ett flammande eldhaf.

Kyrkklockorna klämtade i långa, jemrande toner och kallade "folk ur huse." Menniskorna, halfvilda af förskräckelse, sprunga rådlösa omkring.

Elden är lös! Elden är lös! skallade det från norr till söder. Nu kom brandsprutan, den stora och den lilla, dragna af karlar och pojkar ned till ån. — Sprutmästaren var bortrest.

Huru skulle sprutan sättas ihop? Hvem skulle göra det? — Ingen mer än han var invigd i saken. Med svetten i pannan skrufvade karlarne ihop den del efter del. — Men nej! Den tjenstgjorde inte. — Ett qvickhufvud kom slutligen på den tanken att man vändt uppfordringsverket bakfram. Med oerhörda ansträngningar togs den nu i sär igen och vändes rätt. Och äntligen stod den färdig och karlarne började pumpa och de öfver ången och åkern utlagda slangarne tillföra eldhärden vatten.

Under tiden hade folkskaran ökats, svällt ut till en hel lång rad, hvilka bildade kedja från ån ända upp till fabriken.

Men hvilken oreda, hvilket dröjsmål, innån massan hunnit så långt! — In- tet system, ingen sammanhållning, ingen van styresman. Sida vid sida stodo de der nu, unga och gamla, gubbar och gummor, karlar i arbetsdrägt med sotiga ansikten och breda näfvar, ungherrar i stärkskjortor och studentmössor, fruar och fröknar i ljusa blus- lif och små hvita koketta hattar, småpojkar och småflickor med halft nyfikna, halft förskräckta miner stirrande uppåt mot det jättelika eldhafvet der uppe på kullen.

De stora, tunga träåmbaren gingo hand ur hand i kedjan, raskt och jemt. Nu sqvalpade de öfver. Nu fick man en dusch öfver kjol och skor.

Högt uppe på en väldig vedtrafve stodo ett par män och förde slangarne. Tätt intill ett par andra, som mot- togo de vattenfyllda åmbaren och slungade ned innehället i eldhafvet.

Vatten! Mera Vatten! — ropade de hest då och då, och allt snabbare gick arbetet. Solen stod glödande dem rakt i synen, svetten rann i strömmar ut- för deras upphettade ansikten.

Vatten! Vatten!

Deras bröst flåsade, deras senfulla armar kröktes, deras hårda arbetsvana händer grepo fasta tag.

Vatten! Vatten!

Deras by var i fara, deras kära by med fagra blommande trädgårdar, vackra, välbebyggda hus. Det gälde att rädda byggnaden i nordvestra hör- net. Kom elden dit var allt förloradt.

Det var ju en himmelens lycka att inte vinden låg åt det hållet, ty då hade hela byn strukit med.

Nej, vinden drog i stället rakt ut öfver *Ätran* och öfver skogen, den djupa, milsvida furuskogen på andra sidan ån. — På genomfarten dit förde den eldtungor till badhuset, byns enda badhus, och blixlikt sköt en flamma upp på dess tak.

"Rädda gamla bad-Katrina och hennes grejor!" — hördes en gäll, ungdomlig röst uti folkhoppen. Och ur kedjan bröt sig ett par behjertade män, sprungo in under det svigtande taket och fingo ut den gamla bader- skan, som yr och förskräckt snodde omkring derinne, för att rädda sina egodelar.

Snart var det lilla bohaget ute. Det hela företedde en rörande syn. På ången, nedanför den nedtrampade potatisåkern satt den gamla Katrina midt uppe bland husgerådssaker, kaffekoppar, gamla stolar, en dragkista, en spegel, ett väckarur, en kaffebrännare, ett par nya kängor och en stor hög badhandukar och badmössor.

Nå, Katrina, hur är det?

— Ah, det är ingen fara med mig, sva- rade hon stilla; jag fick ut allt mitt och jag har mitt gamla hem i Örsås att komma till. — Men med badningen är det slut här i sommar.

Nu hördes ett väldigt brakande. Skorstenen i fabriken störtade in, der- efter kom ångpannan i badhuset och så skorstenen der, som dök hufvud- stupa ned i bassängen, der han blef liggande med den svartbrända halsen öfver vattenbrynet.

Allt ifrigare arbetade människorna. Slangarne hväste ut sitt innehåll bland eldtungorna, åmbaren dansade allt snabbare hand ur hand, svettperlorna strömmade utför kinderna på gamla och unga.

Solen glödde, ett lågande eldklot, högt uppe på klarblå sommarhimmel.

En droppe vatten blott! En droppe vatten!

Nu kom hela korgar med öl och soc- kerdricka. Korkar smälde. Inne i kedjan, den lefvande alléen, gingo ett par barmhertiga samariter och vatt- nade de törstande.

Å, hur härligt!!

I långa, snåla drag tömdes hvarje droppe ur glas eller butelj.

Raskare tag! Åmbaren riktigt flögo bräddfylla uppför backen ur hand i hand, åmbaren dansade tomma tillba- ka hand ur hand.

Äntligen! Äntligen var all fara öfver! Byn var räddad! Dess innevä- nare drogo en djup lättnadens suck.

Men vinden sjöng i långa vredgade toner och flög susande öfver ån och öfver den milsvida skogen och strö- de eldgnistor och svartbrända flagor öfver tufvorna och blåbärsriset derin- ne. Nu fattade det eld der en gång, två gånger, tre. Nu gälde det att få elden qväfd i sin linda der djupt inne i skogen bland furustammar och gran- nar.

Och äfven der blef menniskan herre och segrare.

Men vinden blåste i sin basun i ho- tande toner och drog sig förbittrad bort och lade sig äntligen till ro djupt ned i dalsänkan bland myr och mo, hvilka stå röda af halfmogen, skif- tande hjortron.

När solen sjönk bakom furudungen i vester, der talltratsen slår sina ve- modiga drillar, låg brandhärden som en enda stor svartbränd, rykande hög, hvarur ännu ett par höga skelettartade murar höjde sig, skarpt aftecknande sig mot den djupblå sommarhimmeln.

Nanna Wallensteen.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

